

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Melyeken:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy órára	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piac-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piac-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltékben és a legkevesebb díj mellett vétetnek fel

A nagy galotto.

Írta: Weisz Eerthó d orsz. képvis.

Debrecen, jan. 6.

Mint a mezei virág, a kereskedelem és ipar is csak ott virágozhat fel, ahol a talaj jó, a levegő tiszta. Hazánkban ezek az előfeltételek a legteljesebb mértékben megvannak. Olyan állam, melynek lakossága a 18 milliót meghaladja, a melynek földjében a gondviselés a legértékesebb nyers anyagot hozta fel, melynek területét a legmportánsabb nyersanyagok, melyek vasuti hálózatának szálait már a legtavolabbi zugokig kezdi érgetni, egyenesen praedestirálni van arra, hogy a kereskedelem és ipar rajta virágozzék. Itt ezen az áldott földön legyen parázs, nyomasztás, itt ne tudjanak az emberek megfélni egymás mellett? És kár a természet a legnagyobb bőkezűséggel megteremtette a magáét, mégis ezen az áldott földön megvan az egyenlenség és az ipar és kereskedelem nem kontakozhatnak ki oly mértékben, mint ezt joggal várhatjuk. Hogy lehet ez?

Úgy, hogy a természeti feltételek egyedül nem elegendők az üdvösségre. Az embereknek is hozzá kell tenni a magukét. Ez a valamicske mivel az embereknek hozzá kell járulni a természet munkájához a gazdasági szellem, a szorgalmas munka,

a takarékos életmód, az anyagi gyümölcsök megfontolt és ésszerű felhasználása. Ahol az sincs meg, oda hiába hintette a természet kincseit, ott lékétlenség, engedtlenség és szegénység burjánzik fel és ködös felhőbe borul az ország gazdasági jóléte. Ahol az egyes tisztán felfogással kezdi meg gazdasági munkáját, ahol tulmagas igényekkel megy neki a gazdasági lüdelemnek, ahol életmódját nem tudja összhangra hozni munkássága hozadékával, ott a természet minden előnye mellett sem épül az a szilárd alap, amelyen az egészséges ipar és kereskedelem felépülhet.

Hazánkban, sajnos, ez a gazdasági felfogás sincs meg és ez a körülmény nem csak bémítólólag hat iparunkra és kereskedelmünkre, hanem megmételjezi egész közéletünket. Ezért látjuk, hogy míg a nyugati európai államokban a működő tőke folyton gyarapszik és folyton újabb és újabb eszközeit varázsolja elő a gazdasági fejlődésnek, addig hazánkban a gazdasági szellem hiányánál fogva, a rendelkezésre álló tőke meunysége folyton fogy.

És, sajnos, ahol mint nálunk, ez a gazdasági szellem, melynek irányítólag kell hatni egész közéletünkre, az emberek egész gondolkodásmódjára, hiányzik, ott az egész gazdasági élet, ott az emberek gazdasági össz működése megzavarodik, ott hiányoznak

az egészséges gazdasági impulzusok, ott tespedés áll be, ott az egyesek hibáznak is, nem magában, hanem mindig másban látja rossz helyzetét okát. A szomszédot teszzük felelőssé, ha vevőink köre fogy, ha iparcikkeink nem kelendők, ha jövedelmünk csökken. A rossz gazdasági helyzettől táplálva, az emberben a legközönségesebb indulatok támadnak fel, terjed az irigykedés és a rosszakarat. feléled a rugalmazás és a rosszakarat, feléled a rágalmozás és járnak kezd az emberek közt a nagy Galeotto. Az a nagy Galeotto, a ki sárba ránt mindenkit, hogy csak ő ne sülyedjen el. Ha ő megkezd körutját, a magánéletben is divattá válik a gazdasági rágalmozás. Mindenki panaszaival folyton a kormányhatalomhoz fordul, mindenki azt hangoztatja, hogy mások azok, kik megrontják a gazdasági élet levegőjét és lehetlenné teszik a megélhetést. A nagy Galeotto folyton ismétli, hogy a többi mind rossz, csak ő a jó, csak ő a tisztességes. Így támad fel a setétség a világosság ellen.

Közöttünk most már a nagy Galeotto. Nézzük csak a közelmúlt eseményeit. A kereskedelem feltámadt és megrágalmozta a kereskedelmi étazókat. Azok rontják az erkölcsöket és az üzleteket. Kényszerítették a kormány egy novelláris törvényre, mely v,sszaesét jelent.

Aztán jött a reklám kérdése. A ke-

Tárcza.

Az alezredes, az önkénytes, meg a paraszt.

Írta: Sipulusz.

Tikkasztó nyári éjszakán künn álltunk egy körüti kávéház teraszán s miközben csöndesen beszélgettünk, figyeltük a villamos ivilámpák körül röpdöső, kopogó, zümmögő bogársereget.

Tenya rotájjal, dob- és trombitaszó nélkül egy zászlóalj baka haladt arra. Csak most vonultak be a gyakeratról, porosak, piszkosak, fáradtak voltak, Tíz-tizenketten sántítottak, valamennyi meggörnyedve haladt s irigy pillantásokat vetettek a mi asztalunkra, hol magas poharakban habos, sárga sör állt.

Ez a néma, elcsigázott embertömeg a beszélgetést átterelte a katonaeletre s egy fiatal irótársunk, a ki tavaly még a lovas-tüzérek uniformisát viselte, egy vidám történettel derített föl bennünket.

Tata vidékére voltunk hadgyakorlaton s az iszonyu melegben napoként tíz-tizenkétórát töltöttünk nyeregben, üldözve az ellent séget vagy üldözve az ellenségtől.

Robantunk tüskön bokron át, bémblöttünk ügyünk láthatatlan ellenséges hadoszlopok hányában s végre beküvartélyoztuk magunkat valami faluba s igyekeztünk pi-henni.

Nem éppen kellemes, de elég szórakoztató foglalkozás.

Egy napon az alezredes mellé rendeltettem adjutánsnak. Ez annyiban jó, hogy későbben kell utrakelni, mint a legénységnek. Valami nagy intelligencia nem kell hozzá, mert egyéb dolga nincs az adjutánsnak, mint fogni a parancsnoka lovát, ha annak eszébe jut leszállni róla.

Egy kora reggelen ketten indultunk el a faluból a már-előbb tavonult tüzérezred után: az alezredes, meg én. Szó nélkül lovagolt előttem, én pedig tisztességes távolságban követtem.

Egy árok előtt megállt. Az árkon tul gyönyörű rozstáblák terültek el.

— Mondja csak önkéntes — szolt hozzám, ismeri ezt a vidéket?

— Nem, alezredes ur.

— Vágjunk át ezen a rozson, azt hiszem, hamarább utól érjük az ezredet.

— Igenis, alezredes ur.

Ezzel átugrottunk az árkot és belegázoltunk a gazdag rozstáblába.

Alig haladtunk ötven lépést, egy óriási parasztember kukkant föl előttünk. Lehetett egy öles. Naptól barnított, értelmes arczáról bátorság sugárzott. A mint farkos botját magasra emelte és forjuszáju inge a vállára hullott: két oly hatalmas kar lett láthatóvá, hogy ezredünk bármelyik önkénytese elfogadhatta volna — lábszárnak. En pláne, a ki a legnyápicabb voltam valamennyi közül, deréknek is elvállalhattam volna.

A csösz, mert az lehetett, káromkodott, mint a jégeső s goromba volt, mint a pokróc. Én áldottam az Istent, hogy az alezredes egy-

hangot sem tud magyarul, különben csunya kardaffér kerekedhetett volna.

— Takarodjanak vissza, arra, a merről jöttek — ordított az óriás.

— Mit akar ez a fickó? — szolt az alezredes.

— Hogy forduljunk vissza, alezredes ur.

— Miért?

— Mert nem engedi összegázolni a rozstot.

— Mi? kiáltott az alezredes s a lovaglóstóra után nyult.

Eközben a csösz ott állt a ló orra előtt s mindennek elmondott bennünket. Ha jól emlékszem, a háziállatok közül a kutyát és a disznót említette... az utóbbi állatnál egyszerre földerült az arcza, keményen az alezredes szemé közé nézett s így kiáltott rá németül:

— Svájn!

Az ezredes elvörösödött a dühtől. czurkkoltatta a lovát, aztán rámutat a parasztra és stentóri hangon ordit:

— Önkéntes, tartóztassa le azonnal ezt a gazembert, kísérje tüstént a faluba és csukassa le! Megértett?

— Igenis, alezredes ur.

Megértettem-e? Hogy ne értettem volna meg? A parancs egészen világos volt... és világos volt az is, hogy végre kell hajtanom...

Azzal körülbelül tisztában voltam, hogy a dühös csösznek valami tíz olyan legény, mint én, a felfogára is kevés. De mondhatom, nagyon kíváncsi voltam rá: hogyan fogom a parancsot végrehajtani.

— Előre!

Leugrottam a lóról s odaléptem a val-

reskedőket a reklám miatt. A „Honi Ipar” volt az, mely ezt a szégyenletes állapotot leplezte és mely óriási erőfeszítésekkel ennek az elfajulásnak — legalább egy időre — véget vetett. A kereskedők nem önmagukban keresték a rossz helyzet okát, hanem abban, hogy a szomszéd reklámot csinál, és megindult a följelentések özöne a kereskedők részéről a kereskedők ellen és denuncziálásból akart megélni a kereskedelem. A helyett hogy üzleteik után néztek volna a kereskedők, egész szervezeteiket állították fel a denuncziálásra. Ha még a közönség, az esetleg megkársított közönség, lépett volna fel mint vádló, ennek joga lett volna a panaszra, de hogy a kereskedők maguk jönnek és felszítják a hatóságok dühét a kereskedelem ellen, hogy azután jajveszékélésbe törjenek ki, mikor a bárd lecsap az egész kereskedelemre: ez szomorú jele közállapotainknak, és odáig jutottunk ennek folytán, hogy nálunk a kereskedő nem hirdethette, hogy jobbat és olcsóbbat ad, mint más, hogy azt sem adhatta tudtul, hogy él. Így folytatták el az emberekben azt a bizalmat, azt az öntudatot, mely erőt ad az élet küzdelmeihez. Mintha el akarták volna zárni az erős és tisztító tavaszi szellőt, azért, mert a gyengébb tüdejű ember miatta kárt szenvedhetne. — Hát ne menjen az a gyengébb tüdejű ember ki a levegőre, hát ne álljon a gazdasági küzdők sorába, aki nem képes a tisztességes verseny fegyverei ellen munkáját megvédelmezni.

És odajutottunk mi, a kik büszkék voltunk sajtószabadságunkra, hogy hatósági felügyelet alá helyezték az újság hirdetésekét. És a legsajnálattaméltóbb, hogy még a szabadság ily békó baverése láttára sem zugott végig az országon a tiltakozás moraja, hogy nem mozdult meg az a megméltelyezett közvélemény, a mely nem ké-

állat elé. Aztán lábujhegyre ágaskodtam, a mivel elértem azt, hogy elértem a negyedik ladjá gombját. S ekkor pokoli ötletem támadt. Torkom szakadtából, a legmérgezőbb akcentussal, elkezdtem ordítani:

— Bácsi, ide vigyázzon, hogy hívják magát?

— Filep János.

— Itt lakik a faluban?

— Ott!

— Estére adok magának öt pengőt, de hagyja magát bekísértetni. . . .

— Öt pengőért nem teszem. . . . hisz az okozott kár is nagyobb.

— Adok magának, — ordítottam tovább, — tizenöt pengőt. (És öklömet fenyegetőleg ráztam az orra alatt, hadd lássa az ezredes, hogyan terrorizálom.)

— Az már más, — felelt egészen megselezülve a csász. tizenöt pengőért szívesen megteszem. Gyerünk önkéntes ur.

— Mit beszél? — Kérdé az alezredes. Büszkén szalutálva tekintetem föl az alezredesre.

— Rájjesztettem egy kicsit a ficzkóra, alezredes ur, s ő egész ünaepiesen bocsánatot kér.

Bocsánatot kér? Az már más. Akkor hagyja futni.

— Odafordultam hozzá:

— Filep János, az alezredes ur most az egyszer megbocsát. Mehet az utjára, Engem pedig segítsen a nyeregbe.

— Az izmos ficzkó, mint a pelyhet föltett a lóra, s oda sugta:

— Estére önkéntes ur!

pes nagyobb mérvű manifesztációra. A gazdasági szellem hanyatlásának tünete volt az a közöny, mely a flagrans sérelem fedezését fogadta.

Szomorú, de igaz, hogy e kérdésnél is bebizonyult, hogy gazdaságilag a nagy Galeotto korszakát éljük. Járnai is fog az mindig közöttük, míg vissza nem térünk ahhoz a felfogáshoz, hogy mindenki dolgozzék tisztességesen, éljen takarékosan, ne mások rovására igyekezzék magát fenntartani és szabadon vehesse igénybe azokat az eszközöket, melyek életfenntartásához és anyagi boldogulásához szükségesek.

— Érintkezés külföldi hatóságokkal. A Bud. Tud. a m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatósághoz intézett körrendeletét közli, mely a külföldi hatóságokkal való érintkezés alkalmával használandó nyelvre vonatkozik. A körrendelet a következő:

Hivatali elődöm 1893 évi május 27-én 46.826. szám alatt kelt körrendeletében a városi, ugyanazon évi szept. 3-án 66.909. szám alatt kelt körrendeletében pedig a vármegyei rendőri hatóságoknak megengedte, hogy sürgős rendőri nyomozás és közbiztonsági szempontból teendő egyéb sürgős intézkedés foganatosítása végett a külföldi hatóságokkal közvetlenül érintkezessenek.

A rendőri természetű ügyek elintézésére körüli késedelembe rejülő veszély elhárítását célzó eme rendelkezésnek azonban semmi értelme nincs akkor, ha a belföldi hatóság a külföldi hatóságot olyan nyelven keresi meg, melyen ez nem járatos.

Ennélfogva az illető közegek megfelelő utasítása végett figyelmeztetem a törvényhatóságot, hogyha a fenti engedély igénybevételenél szükség fog előállni úgy megkereséseikben a megkeresett hatóság hivatalos nyelvét, vagy ha abban nem járatos, a francia nyelvet használják. Ha pedig e tekintetben is nyelvi nehézség lenne, úgy 1888 évi január 23-án 73.590. szám alatt kiadott

— Meglesz, meglesz, — mondám nyers hangon, — mars!

A rozszőrű óriás illedelmes köszönéssel távozott, mi pedig tovább lovagoltunk az ezred után.

Kis idő múlva az alezredes hátra fordult.

— Was ist das bengő? (Mit jelent az bengő?) Ezt ez egy szót megjegyeztem magamnak.

— Pengő, alezredes ur, annyit jelent mini pofon.

— Pofonokat ígért neki?

— Igenis, alezredes ur.

— Bravo, önkéntes. meg vagyok magával elégedve.

... És én magamban áldottam a közös hadügyminisztert, hogy nem engedett a magyar lapok sürgetéseinek és nem adott tüzettségét a honvédségnek. . . . mert ha ez a jelenet velem, mint honvédtüzérrel esik meg, akkor én ma ott fekszem a rozsközött, halva. Filep János pedig Vácson kosarat fonna. S ez igen kellemetlen volna mind kettőnknek.

Este a főhadnagyomtól hallottam, hogy a tisztí asztalnál az önkéntesekről volt szó, s az alezredes kijelentette, hogy én vagyok a legsnejdigabb valamennyi közül s azt jósolta, hogy belőlem még jó katona lesz.

Az ezredes jóslata nem teljesedett. — Hogy miért, azt csak hárman tudjuk: a magyarok istene, én és — Filep János.

Sipu'usz.

körrendeletben előirt rendes eljárást kövessék.

Budapest, 1900 december 7.

Széll, s. k.

Ez a rendelet világosan megczáfolja azokat az állításokat, melyeket ma néhány lap hangoztatott, hogy a külföldi hatóságokkal csak francia nyelven lehet érintkezni. Ennek az intézkedésnek nincs más célja, mint az érintkezés megkönnyítése és az eljárás gyorsítása.

— Bende püspök koadjutora. Egy bécsi hírlaptudósító írja: Bende nyitrai püspök magas kora szükségessé teszi, hogy oldala mellé koadjutor neveztesse ki. Az ősz főpap Batthyány gróf kanonokot ajánlotta is e méltóságra, de Wlassics miniszter nem hajlandó a kinevezést fölterjeszteni.

A nyomor parazitái.

jan. 5.

A népnek az a hivatása, hogy alap, a társadalom gulájának alsó, széles rétege legyen. Belőle emelkednek egyre kisebb területen, szűkebb mennyiségben a magasabb társadalmi osztályok, míg végre a csucs egy uralkodó személyben, a fejedelemben fut össze. Még ott is, ahol ennek a gulának a forradalom leütötte a fejét, eszményileg az államhatalom elképzelt központja gyanánt él ez a csucspont, miként egy csonka gula meghosszabbított élei is egy pontban, a kiegészített gula csucspontjában találkoznak. Az eszményi állam föltétele, hogy ebben a piramisban valóban mindig az értékesebb, műveltebb, magasabbrendű munkát végző egyének helyeződjenek az alsóbbrendűek és értéktelenebbek fölé, s hogy a csucspont az uralkodó, az összesség legértékesebb egyéne legyen. Hogy ez nincs így, eléggé bizonyítja egy kis lapozgatás a Gótai Almanakban, törekedni azonban erre felé kell, mert teljes boldogság csak az egyének illetékes elrendezéséből fejlődhetik.

Amilyen abszurd s csak balaceurtehetséggel végrehajtható kísérlet egy gulát nem lapjára, hanem csucsára állítani, olyan tudatlanság a demokrácia oly értelmezése, mely a népet, a műveletlen tömeget szeretné a társadalom tetejére állítani. Pedig ilyen fejtetőre állított szociális doktrína nem egy van, a népszerű szocialista agitátorok pedig mind ebben a balaceurködésben jeleskednek.

Az európai közéletnek már irodalomképesse domborodott alakja a szocialista agitátor, a szellemi kutnérgező modern képviselője. Ő, aki »népfenség« ről szaval, tulajdonképpen a népalantasságot, sőt a népnomort áhitja, mert létjogot csak az ad neki. A rossz cselédhez hasonló, aki a gyermek titkos hajlamainak, tulkorán jelentkező ösztöneinek kerítője, gyakran kielégíti tője, ahelyett, hogy a nép igazi barátjaként úgy bánnának a tömeggel, ahogy gyermekkel kiskorúval az atya, a gyermek javát ettől függetlenül intező szülő teszi.

Ime, most megint kapnak néhány adatot, mely a most jelzett természet rajznak hűségét igazolja. Valaki kitenecszáz forintot adott át a fővárosnak, hogy ossza ki a szegényeknek. A tanács a munkás egyesületek vezetőihez, nagyobbára a szociáldemokrata agitátorokhoz fordult, kérve, hogy ezek ajánljanak különösen színlődő munkásokat, akik közt a pénzt szétoszthassák. A vezérek erre

Önmagukat, az az általuk vezetett szakegyesületeket ajánlották. aminek eredménye a pénz agitacionális és nem nyomor enyhítő czélokra való fölhasználódása lett volna. Szerencsére, hogy a tanács nem fogadta el ezt az önzetlen ajánlatot, hanem más uton igyekszik a pénzt a szűkölködőkhez juttatni.

Tehát a jótékonyosság nemhogy kiengesztelné, de ellenkezőleg zavarja a nép vezetőit. Azt meztelen mivoltukat ismeri, tisztában volt ezzel. A jótékonyosság egyszerűen szűkíti azt a területet, melyen működhetnek, mivel a jóllakott ember nagyon hamar megbékül a társadalmi renddel, ha nem foglalkozása a fölforgatás. Az ingyen kenyér, ingyen étel, a munkások nyomorának ha nem is gyógyító, legalább is csillapító szerrel gyűlöletek előttük, mivel ők csak a lázas, beteges lelkü. megbomlott tömeggel tudnak operálni. Ki is lehet ebből a magatartásukból olvasni azt az elképpedést, mely elfogta őket, ha valóban megvalósulna a nagy szociális eszmény, mely e munkások álmait valóra váltja. Addig jótékonykodunk, segítünk a nyomorgóknak, foltozunk a szakadozó államrenden, ami mindenestre nem tulsok az államtól és a társadalomtól, de legalább valami pozitív alkotó cselekvés, míg az agitáció csak rombol, csak negáció. mivel a tanok, melyeken áll — ha ugyan áll, valami efélén — tudománytalanok, gyakorlati termékei pedig tényleges és elméleti gombahintés.

— sz.

Simonovics ezredes öngyilkosságához.

Belgrád, jan. 5.

D. H. december 28-iki számában jelentette, hogy Simonovics ezredest különböző sikkasztások elkövetése miatt elfogták és hogy Hajdin vezérkari kapitány megszökött.

Egy tegnapi táviratunk pedig közölte, hogy Simonovics ezredes a börtönben öngyilkos lett. Simonovics ezredes elfogatásának és Hajdin kapitány szökésének híre a »Magyarország« közlése nyomán bejárta az egész világ sajtóját. Simonovics ezredes tegnapi öngyilkossága egy nagy titokról lebentette fel a fátyolt. A legújabb belgrádi események megdöbbentő módon igazolják korábbi értesülésünket, hogy a szerb katonaság körében roppant mértékben nő az antidinasztikus mozgalom.

Erre vonatkozólag kitűnően informált helyről nyertük a következő értesítést:

— Nemrég bejárta a lapokat az a hír, hogy Belgrád középületei, postaszekrényei és a szerb állami czimerek a királyi párt sértő nyomtatványokkal voltak teleragasztva. A szerb külügyminiszterium ezt a hírt megczáfolta, de a dolog igaz volt. A rendőrség kutatta az izgató nyomtatványok szerzőjét és kerestette a falragaszok betűit Belgrád összes nyomdáiban. A magánnyomdáknak eszközölt kutatások azonban eredménytelenek maradtak, míg egy véletlen arra nem vezetett, hogy a felbujtó és a királyi párt nagyon sértő nyomtatványok a hadügyminiszterium házi nyomdájából kerültek ki.

Ez a fölfedezés bomba módra hatott a konokban. A király egyenes parancsára nyomokban letartóztatják a hadügyminiszterium nyomdájának igazgatóját, Simonovics ezredest. A mikor a letartóztatást Hajdin kapitány, a nyomda tulajdonképpeni vezetője hírül vette, azonnal kerekelt oldott és bizalmasabb tájékokra szökött.

A Simonovics ellen elrendelt vizsgálat során kitudódott az is, hogy a hadügyminiszterium pénzeiből 40000 frank hiányzik. Bár a sikkasztás nem terheli Simonovicsot, a vizsgálat mégis ezen a czímen rendeltetett el ellene, hogy a nyilvánosság előtt ne keljen bevallani, hogy a hadügyminiszterium kebelében készülnek izgató, a király ellen irányuló nyomtatványok. Simonovics ezredest a sikkasztás gyanúja annyira elkeserítette, hogy egy véletlenül kezébe került fegyverrel agyonlőtte magát. Hajdin kapitány, a felbujtó nyomtatványok szerzője egyike a szerb hadsereg legalaposabban képzett tisztjeinek. Az ő magatartása elárulja, hogy a szerb hadseregben nagyon nagy a száma a hozzá hasonlóan gondolkodó tiszteknek. Ez a körülmény nagyon aggasztja az udvari köröket. Milán visszatérését erősen várják.

Andrée végrendelete.

— A sarkutazó hagyója éka. —

Debreczen jan. 4.

Stockholmból írják nekünk e hó 1 éri: Andrée végrendeletét tegnapelőtt bontották fel Harthius közjegyző irodájában. Andrée öcsese, a ki Gotheborgban mérnök, — ám bár szerencsétlen bátyja rendelkezése szerint már joga volt felbontani a végrendeletet még egy évig várni akart rá. A végrendelet azonban Andrée nővére sürgette, a ki a napokban Amerikába utazik, hogy ott telepedjen le állandóan és elutazása előtt úsztáznia akarta az anyagi ügyeit.

Az aktusnál az Andrée testvérpáron kívül néhány rokon és Andrée-nak sok jó barátja volt jelen, a kik nagy meghatottsággal hallgatták meg Harthius közjegyző bevezető szavait. Ez a kis beszéd volt a bucsuztató Andrée felett.

Ezután a közjegyző remegő kézzel vágta föl a fekete spanyolviaszszal leszorított spárgakötéléket, mely a iratcsomó körül volt csavarva. Mikor a köteg szétoldódott, több kis iratcsomó vált szabaddá. Ezek közül egy nekáuy lepecsételt viaszkos vászonba volt burkolva és rajtuk ez a fölírás volt olvasható:

«Nem szabad elolvasni. Elégetendő!»

A csomagban több levél is volt, hires tudósoktól, akik arra biztatják Andréot hogy vigye keresztül vakmerő tervét. Ezeket Andrée valószínűleg azért csatolta a végrendeletéhez, hogy mintegy védelmi iratok gyanánt szerepeljenek vakmerő elhatározására vonatkozólag. A tudósok közt egyetlen egy volt, ki nem igen biztatta Andréot, a francia De Fonvielle. Ennek a levelére Andrée czeruzával a következő megjegyzést írta:

«Lehet, hogy igaza van, de most már késő. Minden előkészületet megtettem és meg nem hátrálhatok.»

Maga a végrendelet igen rövid, Andrée mint a tudomány rideg embere, került benne minden szentimentá izmust. Csak a bevezető sorok árulják el, hogy a rettenthetetlen ember körülbelül tisztában volt a sorsával, mely rá várt. Ezek a sorok így hangzanak:

«Végrendeletem,

a melyet ma írok, valószínűleg az egyetlen és utolsó ilyen természetű okmányom, tehát jogérvényes. Előestéjén vagyok annak az utazásnak, melyhez hasonló veszélyességűt nem mutat fel a történelem és előérzetem azt sugja hogy ez a borzasztó utazás lesz az én halálom.»

Azután a végrendelet rendelkező része

következik. Néhány ezer korona értékű vagyongát felrészben fivérére. felerészben pedig hugára hagyta. Nagyszerű könyvtárát, melyben temérdek értékes tudományos mű van, fivérére hagyta avval a kikötéssel, hogy ő valamelyik népkönyvtárnak testálja.

Evvvel befejeződött Andrée tragédiájának utolsó felvonása.

Főuri hölgyek tréfája.

— Tréfa a braganzai herczeg kedvéért. —

D. debreczen, jan. 5.

Széchenyi Dénes gróf követségi tanácsos Horpácson fényes vadászatokkal rendezett előkelő vendégei tiszteletére. A nagy vadászatok javában folytak, amidőn a legérdekesebbnek ígérkező vadászatok egyikének megelőző napján, a magukra maradt ifju grófnők, Széchenyi Imréné és Dénesné grófnők odahaza kieszeltek a módját, mint tréfálják meg majd a hazajövő társaságot. A vadászatról gyengélkedése miatt honmaradt Széchenyi István gróf közreműködésével a legszenvedélyesebb vadászok részére lehető legkellemetlenebb táviratokat eszeltek ki és azokat a helybeli táviró hivatal által hivatalos alakban állították ki. Hazajövén a társaság a vadászatról, kiki sietett szobájába, hogy az ebédhez átöltözködjék; mindegyiknek ott hevert már a szobájában kellemes meglepetés gyanánt. Így Steininger báró tábornokot legkedvesebb barátja felkéri, hogy azonnal jöjjön egy becsületbeli ügyének elrendezésében segítsen. Szechenyi Miklós apátnak. a Pázmáneum igazgatójának azt táviratozták, hogy egy intézetbeli növendék szerelmi kalandba keveredvén. megszökött, jöjjön azonnal. Széchenyi Imre grófnak jószágigazgatójától érkezett távirat, mely jelenti, hogy főbérője tönkre ment s a gróft nagy veszteség fenyegeti, ha haladéktalanul a helyszínére nem siet. Péter grófnak — ki Bécsben állomásozik és Braganza kir, herczeg kedvéért egy négy tagu bécsi énekes társaságot rendelt volt meg, a zengerek azt telegrafálják, hogy lekésvén az utolsó vonatról, külön vonaton érkeznek és kérnek kocsi. Leírhatlan a különböző hatás, amit a táviratok előidéztek! Ki megnyugt arczczal, ki rezignációval, és látható idegességgel amaz méregtől kikelve ért az ebédülőbe, magával hozván a boszantó táviratot.

És amint rendre előhozakodnak, menyinyire sajnálják, de épp most éri őket a kellemetlenség, a mi miatt itt kell hagyniok a vadászatot, alig tudják magukat a beavatottak túrtörtetni a nevetéstől; míg végre István gróf megvigasztalja őket, hogy a táviratok egynek kivételével koholtak. Persze most mindenki azt akarta tudni, kié az igazi? A gróf a zengerek által feladottat jelenti ki valódinak, s hogy a többi ennek a nyomán eszelték ki. Végre hosszas kérdészködés után kitudódott, hogy ez a távirat is koholt és annál nagyobb volt a vigasság a jól kieszelt és sikerült tréfa miatt melyben a Braganzai herczegnek is jelentős része volt.

Mulatságok.

Mulatságok sorrendje.

Január 5. A Polgári Kör bálja a B-kában.

Január 12. Jótékony nőegylet bálja. Bika

Január 16. Gazdászball. Bika.

Január 17. Függetlenségi Kör bálja. Bika.

Január 26. Hentes és mészáros ifjak bálja a Bikában.

— **Az iparoskör bálja.** Az »Iparoskör« báln rendező bizottsága a múlt héten Biczó Gyula elnöklete alatt megalakult, a bál megtartására — a Bika vendéglő dísztermében — Február 11-ike (Vasárnap) tüzetett ki. Egyébb intézkedések is megtétettek, hogy a kör táncvizigalma olyan jól sikerüljön mint az előbbeni éveken.

N A P I H I R E K.

Megnyilt a jégpálya! . . .

— Szezon vers —

S jött tél apó hideg telével,
Folyó, patak, tó — mind befagy
S megnyilt a pálya tiszta tükre
Az ifju nép öröme nagy!
Az édes, babaarcu lánykák
Mondják. »E sport minő« csodás
A gyors sikamlás, oh be kéjes
És — nem veszélyes a bukás!

A jó mama csinos lányával
A jég pályára kisiet
Kérdi mért sápadt lánya arca
S az így felel: — Nagy a hideg!
A pályán egy csinos jogász sug
A lánynak édes szépeket,
A mama mond: — Hogy kipirultál!
S a lány felel: — Nagy a hideg!

Egy szép asszony (oly vén a férje!)
Egy fess hadnagygyal tova fut,
S a jég, sikos, csuszamló hátán.
Megígér édes randevut,
Otthon egy barátnője várja
S így kérdezi a kandi nőt
»Hol jártál, mondd, férjeddal eddig?«
S az szól: »Ma jégre vittem őt!«

Tik—Tak.

— **Iskolatársak találkozója.** Csiky Lajos theol. akadémiánk tanára, a napokban fennjártván Budapesten, részt vett ott lakó volt tanuló társainak, t. i. azoknak minden hónap első csütörtök estvéjén szokásos találkozásán, kik vele együtt 1869-ben tettek érettségi vizsgálatot, a kik ott egytől-egyik mind kiváló, sőt igen előkelő társadalmi állásokat foglalnak el. A volt tanuló társak, a kik közé itt Debreczenben is sokan tartoznak, Csiky indítványára egyhanguan s lelkes örömmel elhatározták, hogy érettségi vizsgálatuk 33-ik évfordulóján, 1902 szeptember hó utolsó szombatján össze fognak jönni itt Debreczenben, s összes, még életben levő volt vizsgázó társaik hollétének felkutatásával s majdan összehívásával az indítványtevő Csiky Lajost bizták meg.

— **Támadás Végh Gyula ellen.** A «Magyar Szó» mai számában Végh Gyula h. főkapitány ellen egy szocial demokrata erős támadást intéz. Olyat vádakkal illeti a h. főkapitány, melynek mi hitelt nem adhatunk. Mert lehetetlen dolognak tartjuk azt, hogy Debreczenből egy állandó lakással és foglalkozással bíró egyént, a ki büntetlen előéletű, még ha szocial demokrata is, azért, mert az illető a szocialisták újságára előfizetett s előfizet-

tőket szerzett Végh Gyula kitolonczoltatta volna. Lapunk szerkesztője felkereste Végh Gyulát s beszélni akart vele ez ügyben de őt a ki különben most beteg nem találta már hivatalában. Hiszük, hogy Végh Gyula hamarosan nyilatkozni fog s megcáfolja a nagyszájú szocialista hitvány vádjait.

— **Nyomoruság elől a halálba.** Özv. Légi Mihályné egy öreg beteges anyóka csak a legnagyobb küzdéssel tudta fentartani öröm nélkül életét. Most, hogy a csikorgó téli idő is beállott még nagyobb lett az öregasszony nyomorusága; az éhezéshez még a hideg is hozzájárult. Nem volt betevő falatja s egész nap ott didergett a hideg szobájában. Ma végre megunt már az örökös nékülözést, a mindennapi nyomoruságot s elhatározta hogy véget vet az ő szomorúsággal teljes életének. Kötelet kerített és bezárkózott a lakásába, azzal az elkéseredett szándékkal hogy felkötötte magát. A házbeliek azonban észrevették az öreg asszony szándékát s megakadályozták tettének elkövetésében s egy egy jólelkű szomszéd asszony magához vette az elkéseredett asszonyt. Most legálább van, ahol felmelengetheti megdermedt tagjait.

— **Uj csendőrtiszthe'yettes.** A debreczeni csendőrszárny parancsnoksághoz beosztott Brokesch Loránd csendőrhadapród őrmestert csendőr tiszthelyettségé neveztek ki.

— **Őriási vonatkísés.** Azon utasok, a kik tegnapelőtt este a Szatmár felől érkező fél 11 órai vonattal akartak Budapestre utazni, ugyancsak kellemetlen meglepésben részesültek. Egy vasúti szerencsétlenség miatt melyről lapunk más helyén van említés téve, teljes 8 órát késett a szatmári vonat, úgy hogy csak reggel fél órakor indulhattak el az utasok Budapest felé.

— **Széli Farkas Jókai Mörhöz.** Széli Farkas, Debreczen közéletének büszkesége Jókai új debreczeni tárgyú regényének debreczeni lelkes fogadtatása alkalmából a következő táviratot intézte a koszorus íróhoz: A regény hatása őriási. Mindenki el van ragadtatva. Áldás a főre, mely ezt a regényt kigondolta s a kézre, mely írja. Sok boldog új esztendő!

— **Belépés a Zion egyletbe.** Folyó hó 15-én lejár azon időszak mely alatt a Zion egylet kötelékébe való belépés a felvételi díj elengedése mellett engedélyeztetett. Felhívatnak tehát mindazok, a kik az egylet kötelékébe mint rendes tagok felvételt kívánnak hogy belépési ajánlataikat a jelzett határidő eltelte előtt nyújtsák be az elnökségnek. Felvételi ív és alapszabály kapható az egylet hivatalos helyiségében. Nyitva naponta d. u. 5—8 óra közt.

— **Sikkasztó postaszolga.** A debreczeni rendőrséghez ma délután távirat érkezett a máramaros szigeti rendőrségtől. A távirat azt tudatja, hogy Veréb András m. szigeti táviratkihordó 2000 koronával megszökött. A tolvaj postai alkalmazott valószínűleg Debreczen felé vette útját. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Adományok a népkönyha javára.** A népkönyhára az elmúlt héten a következő adományok folytak be: Dr. Magos György. Egy asztal társaság (Oláh Károly) Boczkó Sámuel és neje 20—20 korona Kaszanyitzky Endre özv. Barcsay Miklósné 10—10 kor. Egy tombola társaság (Dr. Tüdős Jánosné)

4 kor. 50 fil. Dr. Öreg Jánosné 4 kor. Özv. Szikszay Józsefné Gáll József 1 véka paszuly 25 tojás 15 k. o. liszt, 1 füzér hagyona. N. N. (mester u. 5) 2 k. o. hus, 2 k. o. rizs, Szabó Mihály hentes 1 hordó zsír. Vida József pálya felügyelő 1 zsák krumpli, Debreczeni Lajos 10 drb. disznó fej sajt. Biró Pálné Csonka Fanka 10 liter tej.

— **Halál egy csontszilánk miatt.** Rozsnyón — mint tudósítónk írja — Kiszeli István idevafó lakos tegnapelőtt vacsoránál ült családjával és evés közben egy csontszilánkkal megsebesítette a kezét. Kiszely István nem törődött a dologgal hanem tovább vacsorázott azután pedig lefeküdt. Éjjel azután megdagadt a keze testét kék foltok borították. A szerencsétlen ember azonnal orvosért küldött, de az orvosi segély nem használt többé, mert leguap reggel iszonyu kínok között meghall. A szerencsétlenül járt embert neje és nyolcz árvája siratja.

x **A só beszerzés megkönnyítése.** A magyar kormány is oly intézkedést tett, a mely nagy mértékben hasznára válik a kereskedelemnek és iparnak, valamint a nagy fogyasztó közönségnek is. Lukács László pénzügyminiszter ugyanis meggyőződésén arról hogy a só beszerzés terén ez idő szerint fennálló bonyadalmas és nehézkos viszonyok reformra szorulnak; a Budapestben székelő Magyar Kereskedelmi Résvény társaságot megbízta azzal, hogy a só vásárló kereskedők a gyors és előnyös kiszolgálásairól gondoskodják, valmint hogy az iparsó beszerzését is mindenképen megkönnyítse. Az egész országban minden kereskedőnek sok baja volt eddig a sóvásárlással és ezért kétségtelen, hogy általános örömmel kell üdvözölni a miszternek ezt az igazán gyakorlatias intézkedését.

— **Vasúti baleset.** Az Uj Debreczeni Friss Újság tegnapi számában egy borzasztó vasúti szerencsétlenség leírása olvasható. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a borzasztó szerencsétlenség szerencsére csak kisebb kaliberű vasúti baleset. Mikola szatmármegyei község állomásán ugyan is egy nyílt pályán álló tehervonatba a tilos jelzés dacára bele rohant egy másik tehervonat. Az összeütközés folytán három kocsi megsérült. E miatt a vasúti baleset miatt, melynél azonban emberéletben nem esett kár, késett a szatmári vonat 8 egész órát.

— **A hivatalos lapról.** Ő császár és ap. királyi Felsége december hó 24-én kell legfelső elhatározásával:

Klobusitzky Tibor, debreczeni 2-ik honvéd huszárezredbeli tartalékos hadnagynak a cs. és kir. kamarási méltóságot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

A magyar kir. honvédelmi miniszter 1900 évi 103,911 II. sz. alatt kell rendelkezéssel:

Pécsey József a debreczeni honvéd kiegészítő parancsnokság nyilván tartásában álló görög keleti honvéd segédlelkész a honvédség kötelékéből elbocsátott.

— **Erzsébet királyné költeménye,** Wittmann Frigyes igazgató most közli az elhunyt Erzsébet királynéknak egy szép, és érző lélekkel valló költeményét, melyet a Magyar Nemzet egyik poétája a következőleg fordított le:

Lemondás.

Légy készen az utolsó vándorutra,
Ne tétovázz, s ne rémítsen halál;
Reméld, hogy tán megóv az Isten uja

És homlokodra bő malasztja száll.
Amit kívánsz, az elliklik tova,
Amit siratsz — örökre elveszett,
Sorsod kegye szabad de mostoha
S ha üzöd, elszáll, mint lehelleded.
A följi vágyra átok sulya száll
Lenyügözi és nem bocsátja el.
De ha a fénynek ellenállhatál,
Óledbe hull és győztes leszel,
Akár kicsiny, akár nagy alkotásunk
Ha földi pályánk gyepes sirja kész —
Tátongó úr nem támad miutánunk.
A csepp, a hab az oceánban vész.

— **Vörösmarty szobra és az iskolák.** A Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága felhívást küldött szét a fővárosi összes iskolák igazgatóihoz, hogy a növendékek körében rendezzenek gyűjtést a Vörösmarty-szoboralap javára. Az igazgatók az összes osztályokban kihirdették e felhívást, melynek remélhetőleg meglesz a kellő fogadtatja. A gyűjtés eredményét Schmidt Albin péntek délutánhoz kell beküldeni, ki a legkisebb adományt is nyugtázza a Néptanítók Lapjában.

— **A tenyér jósnő.** A lapok útján már többször elismerést nyert tenyér jósnő, özv. Hajdu Sándorné, szül. Pávai Mária, mint városunk lakossága saját Lenormand-ja, lakását jelenleg I. ker. Perczes-utca 9. sz. I. ajtó tette át.

x » **A mezőgazdasági alkalmazottak lapja** teljesen díjtalanul ajánl mindenféle gazdasági és iparszemélyzetet, megbízható emberek előjegyzésben tartanak. Előfizetési ára félfévre 4 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI. Dessewffy-utca 16.

— **Napirend.** Vasárnap jan. 6. *Protestánsok:* V. ker. szent róm. katolikus: gör. katolikus: Dániel Antia (decz. 16.) zsidó: 23. Sáh. Mihez.

Főiskolai nyilvános olvasó nyitva hétfőn szerdán és szombaton délután 3 órától 6-ig. — *Anyakönyvtár zárva. Városi könyvtár zárva.* — *Vármegyei levéltár nyitva egész nap.* — *Főiskolai levéltár nyitva* — *Képgyűjtemény az anyakönyvtárban zárva.* — *Csokonai szoba a kereskedelmi akadémián zárva.* — *Ásványtár a főiskolán nyitva vasárnap.* — *Allattani múzeum a főiskolán vasárnap nyitva.* — *Városi tornakör nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután.* — *Fűvészkert a gazdasági tanintézetnél nyitva.* — *Czellővőszet minden vasárnap a nagyerdőn.*

Vásárok: B.-Ujváros minden szerdán heti v. Csege: pénteken heti v. Debreczen kedd és szombaton heti v. — Földes szerdán heti v. H.-Böszörmény H.-Dorogh, csütörtök h. v., H.-Hadház heti v. csütörtök, H.-Nánás heti v. szerda, H.-Szoboszló, h. v. hétfő H. V. Pércs, nov. Katalin, h. v. hétfő, H.-Téglás h. v. csüt. Tetétlen h. v. hétfőn állat felhajtással.

x **Olcsó husmérési üzlet.** Bethlen-utca 29-ik szám alatt a Fűvészkert-utca sarkán levő házamnál, husmérési üzletben kapható: 1-ső minőségű marhahus egy kg. 48. kr. 2 od rendű 40. Marhahuson kívül még disznóhús, kolbász, zsír, stb. kilogrammonként változatos, folyó árak mellett kapható. Becses pártfogást kér tisztelettel:

Gyarmathy János.

Egy kis statisztika.

— Mult év a rendőrségnél. —

Debreczen, jan. 6.

Nem lehet egyáltalán azt állítani, hogy a sajtót a rendőrség és különösen a büntetőosztályának bírálatában rossz akarat

vezette volna, akkor amikor a mult év utolsó napjaiban talán élesebben szólt a rendőrség dolgáról, de ezt a század lázas állapotának lehet be tudni, amennyiben ma már csakugyan ez az egy jelszó uralja a világot hogy »Adj uram de mindjárt« ideges az emberiség, — türelmetlen, és így gyakran előbb süti el a fégyvert még mielőtt meg töltötte volna.

A sajtó mindenkor méltányosan emlétesse meg azon tényekről amelyek a méltánylást megérdemelték, s ha az elismerésben néha fukarkodott is ennek az lehetett az oka, hogy nem állottak kellő adatok rendelkezésére, hogy igazságos bírálatot tudjon mondani.

A nagy közönség aki szereti a gáncsot, egy kis skandalumért rajong, elhamarkodva ítél, kis dolgokból óriásokat tud nevelni a hir, a megbeszélés csakugyan azon hitben él, hogy a debreczeni rendőrség tehetetlen, tumpa a város lakosságának érdekében, biztonosságával nem törődik, s ha még ehhez hozzá számítjuk a csendőr alkalmazását kértörök rém képeit csakugyan azt kellend hinni, hogy a legsötétebb Afrikában villany világosság van Debreczenben képest. Hogy tehát ennek ellenkezője igazoltatni megkíséreltessék álljon itt az elmúlt évről egy kis statisztika.

A rendőrség büntetőosztályán nyomozott 987 főben járó bűnügyben, és 3556 kihágási ügyben mondott ítéletet, 2953 közügyigazgatási ügyet intézett el amelynek legtöbb je idegen hatóság megkeresésére történt kihágatás, továbbá 1138. egyént tolonczoltatott ki a városból akik munka nélkül csavarogtak,

De hát mik történtek nagyobb büntények az elmúlt évben Debreczen város területén?

Egy gyilkosság, álarozos rablók garázdálkodása, hurok vetéssel párosult rablások, tanyai lopások, városban betörések gyakoribb apró marha lopások, és zsebtolvajlások és mit tett a rendőrség?

Szilágyi István gyilkosát G. Kis János személyében letartóztatta Szabolcs megyében.

A Steiner féle álarozos rablás után, miután a szomszédos megyékben ilyen büntények ugyszólván napi rendszeren voltak s a tetteseket 60 csendőr nyomozta, rendőrségünk kiküldötte, ugyancsak Szabolcsban és Böszörményben Osvát András Zsiros Bálint, Sóvágó János és Magvári Tamás alaposan gyanúsítottakat letartóztatta, s azóta az álarozos rablások megszűntek.

A város lakosságát rémes izgatottságban tartotta az ugynevezett »hurkosok« garázdálkodása s miután a két tanu által is felismert Szőke Sándort letartóztatta s társa aki már ma szintén el van fogva a városból megugrott a hurkolások megszűntek, ennek megszüntetése céljából heteken át a rendőr tisztviselők, tisztek és legénység éjjel nappal talpon volt s míg azok az alkalmazottak a kik a felhuzott óra módjára pergetik le napi foglalatosságaikat nagy részben esengő koronákkal jutalmazott öntudattal pihentek párnáikon, a rendőrség vagy vaczogva ázva fázva járta éjjeleken át a város utcáit és zugait, anélkül hogy az elismerésnek legkisebb jelével is illetetett volna.

A tanyai lopások két veszedelmes alakját adta át a rendőrség a kir. ügyésznek Siteri Sándor és Asztalos Imre személyében, a városi betörők két rögzött képviselője is vizsgálati fogságban várja büntetését Orosz Sándor és Kállai Sándorban. Az apró marhátolvaj Jóvér Sámuel szintén ül. A zsebtolvajlásokat Nyitránszky Tamás és társai snhanczok személyében sikerült annyira megfékezni, hogy két országos vásáron nem történt több zsebtolvajlás háromnál holott az előző években 50—60 volt.

Mindezen való tényeket latba vetve bátran felvetjük a kérdést, hogy tessék bárkinek Magyarország bármely városát felemlíteni amelyben a rendőrség különb eseményeket tudna felmutatni.

A hiányoknak nem a rendőrség, sem a város nem oka, hanem azon sajnálatos helyzet, hogy a nemes város nem költött többet rendőrsége fejlesztésére mint amennyit költ, az pedig édes kevés, de elég sok ha figyelembe vesszük azt hogy a rendőrség tulajdon képpen állami funkciót teljesít.

Ha mást nem a büntetőosztály annyit megérdemelne, hogy abból a piszkos szennyes oduból ahova a jobb izlésű felek csak illatos zsebkendő orr elé tartásával mehetnek bemenni, — elhelyeztessék k.

Színház.

MUSOR:

Vasárnap, január 6-án két előadás: délután 3 órakor, félhelyárral: Boccaccio. Nagy operette 3 felvonásban; este 7 és fél órakor, bérletszűnetben: A notre-damei toronyőr. Regényes színmű 1 előjáték és 5 felvonásban. Hugó Viktor regénye után magyarosította: Pály Elek.

Buborékok.

Klára asszony, a Debreczen című újság szeniális tollu esztetikusa valószínűleg le fog önteni vitriollal ha bécse szíkkét, mely a Debreczen egyik legközelebbi számában jelent meg, lecifolom. Mert hát Klára asszony szegény Nagy Gyulának meg a még szegényebb debreczeni kritikuskokak a Buborékok ötletéből, ugyan csak neki ment. Mindegy, ki állja a (ha nem is én, de a szedőgyerek a vitriolt). Klára asszonynak Nagy Gyulával, de egy szintársulati taggal szemben sincs igazsága. Mert például Nagy Gyula tegnap is beigazolta, hogy van olyan intelligens színész, mint a milyen intelligens tolla lehet egy írő asszonynak. Én részemről gratulálok tegnapi játékához.

Komjáthyról, a mindig jó Tanayról, a legszorgalmasabb Szathmáryról nem szólok semmit. Azt hiszem Klára asszony sem talál bennök kifogásolni valót.

(s. b.)

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

— Déli zárlat. —

Buza 1901. áprilisre . . .	7.62
» 1901. októberre . . .	7.72
Rozs 1901. áprilisre . . .	7.38
Zab 1901. áprilisre . . .	5.96
Tengeri 1901. májusra . . .	4.95

Amerika 2 czenttel magasabb.

Irányzat: szilárd.

Kölönfélék.

† A japáni követ furcsaságai. Bécsben fényes estét rendezett a minap Liechtenstein Henrik herceg s éppen asztalhoz ült az előkelő vendégsereg a mikor az ajtónálló belép és jelenti, Hizikata-Hirobumi japáni követ megérkezését. Mindenki kíváncsian fordult az ajtó felé, melyen nemsokára belépett exotikus viseltben, majdnem földig érő copfjal a japáni diplomata. A herceg már előbb zavartan fordult a társasághoz bocsánatot kérve, mulasztásáért — elfeledte ugyanis értesíteni kedves vendégeit, hogy a Bécsben átutazó japáni követ is hivatalos az estélyre.

Mikor az új vendég aztán megjelent, hamarosan megtörtént a bemutatás és zavartalanul folytathatták a lakomát. De alig tudtak enni a kaczagó ingertől, mert az exotikus diplomata mindenféle furcsaságot csinált, ujjával kapkodta ki a falatokat a tálból, a mártást pedig a mutatóujjával kóstolta meg. Nagyon kedvére lehetett a mártás, mert később maga elé tétette az egész tálát és úgy kanalozott belőle ragyogó arcuzal. Később, mikor a pezsgőből tetemes mennyiséget elfogyasztott, dikciózni kezdett, de olyan furcsa nyelven, hogy a társaság csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta megállani kaczagás nélkül. Pohárköszöntőjét francia nyelven fejezte be, mondván: vive les femmes, éljenek a nők! De ezt az egy-két francia szót is olyan furcsán ejtette ki, hogy mindenhez inkább hasonlított, mint francziához. Leült ezután, még ivott néhány pohár pezsgőt, azután a szigorú etikett szabályai szerint ajánlotta magát, mert — ugymond a házigazdának — még az éjjel vonattal Londonba kell utazni.

A társaság még sokáig mulatott az exotikus diplomata furcsaságain. Az ajtónálló nemsokára új vendéget jelentett be: Kornan Edét, a Karl színház tagját. "A művész amkor belépett, mentegetni kezdte magát, hogy ilyen későn érkezett:

- Játsszanom kellett — mondotta.
- Hiszen a mai darabban nincs szerepe
- jegyezte meg erre a társaság egyik tagja.
- Nincs igaz, hogy nincs. De én azért játszottam.
- Miféle szerepet?
- Hizikata Hirobumi japáni követ szerepét — felelte komikus.

A társaság most kapott észre, de ezután még nagyobbat kaczagtak a vidám házigazda tréfáján.

CSARNOK.

„Aszfaltbetyár”.

Irta: Andronicus.

A megszántszege nyfiu erre megint vérszemet kap s még szemtele nebb lesz, mint azelőtt. Ilyenkor kész a nagyobb kellemetlenség s nehezebb a szabadulás. De csak nehezebb, soha sem lehetetlen. Csodálatosan kivételes eset lehet az, a mikor egy egészen tisztességes nő, tisztán a magarejéből és minden botrány nélkül is, nem képes az aszfaltbetyáron tíz peroznál rövidebb idő alatt tudni.

A haragos visszautasításnál még a nevetgélés is jobb mód. Persze csak akkor, ha már az aszfaltbetyár elugrasztásáról van szó. Mert előbb meg éppen a pajkos kedv az a rendes hiba, a mit az aszfaltbetyár félreértésből acquitnak vesz. Nem egy pajkos kedvű tisztességes nő igen mulatságosnak találja, hogy az az ostoba ficzkó őt olyan buzgón környékezi. El-el neveti magát csupa mulatságból és gunyból, sőt egy egy gonoszkodó oldalpillantással ugratja is a szerencsétlent, a ki oly alapos tévedésben van. Ha azonban épp ezen nekibátorodva, az aszfaltbetyár egy szer csak oda toppan hozzá s megszólítja, — a legtöbb pajkos tisztességes nőnek rögtön oda van a jókedve. Megriad: száját a sirás rángatja s megint meg van adva az alkalom, hogy az aszfaltbetyár elrebejje enyhe, vigasztaló bocsánatesdekléseit. Ha az utczán egy magában járó tisztességes hölgy nevetgélő kedvében van, inkább akkor tessék neki nevetni, mikor már az aszfaltbetyár a bókjaiba és udvarlásába kezd.

De nem ám kedvesen, szeretetreméltóan nevetni, hanem félreérthetetlenül kinevetni a bamba, hivatalos udvarlót. Világosan kiéreztetni vele, hogy erőlködése egészen ostoba és hiábavaló, hogy ügyetlen merényletének eredménye egy nagy blamage, semmi több. Az aszfaltbetyár, a ki azt látja, hogy ő nem hódító hős, hanem nevetéges számar, — az úgy eloldalog, mintha leforrázták volna.

És ha nem oldalog el? . . . Ugyan, édes istenem, hát mi lesz akkor? — Semmi. A hölgy végre csak odaér, a ková szándékozott s ott a legkitartóbb aszfaltbetyár is lemarad. Az kizárólag a vigszínházi bohózatokban esik meg, hogy a hölgy után a lakásba is betolakodik. S még e bohózatokban sem azért, mert az aszfaltbetyár határtalanul szemtelen, hanem azért, mert a hölgy legalább is kissé kaczer.

Azt mondják, hogy az aszfaltbetyárkodás sérti a női becsületet. Én a magam részéről a női becsületet olyan magas, komoly szentség-

nek tartom, mely az efféle sértésen felül áll. Nálunk uton utófélen folyvást förtelmesen szidják az Uristent, Krisztust és Szűz Máriát is. Ez szintén aljas, ostoba dolog, de semmiestire sem hallik fel az égbe. A női becsületen legkisebb csorbát sem ejhet az aszfaltbetyár tolokodása. De mindenestire megbántja az egészen komoly nők izlését és büszkeségét, a mit megbántani szintén elég ordenáré dolog, de nem veszedelmes merénylet a női becsület ellen.

Az aszfaltbetyár tolokodásából azonban komoly baj kerekedhetik, ha szerencsétlen véletlenségből a férj, az apa, a vőlegény, a fiútestvér vagy más a hölgy védelmére hivatott férfi az aszfaltbetyárt tetten kapja. A tett maga akármilyen ordenáré is, csekély és alacsony ahhoz, hogy a hölgyvédő férfi nagyot csináljon belőle. A hölgynek is sokkal nagyobb kárára van vele, ha az aszfaltbetyárral nagy pofozkodást rögtönöz, mint az aszfaltbetyár maga. És mégis, az már bevett férfiszokás, hogy ilyenkor nagybotrányt csapjunk és pofozkodjunk. Nem merném rá szavamat adni hogy alkalomadtán magam is nem hódolnék e bevett szokásoknak nem igen van bátorság dacolni. Hanem azért feltétlenül súlyos hiba az ilyen aszfaltbetyárságot megtorló hirtelen, zajos hadjárat. Az aszfaltbetyár visszautíthat nem is mindig ő gyengébb. Aztán a két dula kódó férfi mellett, a ki egymás gallérját tépi és gyomrát rugdossa, ott vijjog kétségbeesetten a szerencsétlen szép Heléna, a ki miatt ez a disztelen trójai háború rögtönződött. Ha nagyon hűséges jellem a szegényke, még tán meg sem tudja állani, hogy csipkés napernyőjével szintén ne huzzon egy kettőt az aszfaltbetyár hátára. S esődül a nép, ujjonganak az uteza vidám gyermekei, kezdik békítő és szétválasztó fontos működésüket a született beavatkozók — utójára nagy méltósággal közeleg András bácsi, a sarki rendőr, hogy rögtön itélettel igazságot tegyen.

(Vége köv.)

AKAR ÖN RENDET TARTANI ?

SCHWANHÄUSSER
Shanon-Registrator-Vállalat
Bécs, I. Johannesgasse 2. I. em.

Akkor használjon
levelezési, számlái, valamint min-
denféle iratainak megőrzésére
SHANNON-REGISTRATOR
Schwanhäusser-től.

Képes árjegyzék a Schwanhäusser-féle
Shannon-Register rendszerről ilyen és
bérmentve.

Ügyeljen mindenki
szigoruan
'Schwanhäusser'
cizégre.

Bérekocsik díjszabályzata

	Két lovas	Három lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	80
Fél napra, reggeli 6 órától d. n. 1-ig, vagy d. n. 1-től esti 9 óráig	3	40
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	—
1/4 órára	30	—
Egy egész órára	30	85
Minden következő órára	40	41
és utolsó órára túl félórára v. kevesebb időre	30	—
III. Egyes járatokért.		
Állapítás és visszamenet nélkül a város körülményeiben belül	50	68
IV. Meghatározott járatok.		
Temetősekhez (valiaskülönbség nélkül), ha a végtelestesség a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	2	100
A háztól a temetőbe ki és vissza	1	30
A színházra menet	—	80
A színházról jövet	—	40
Az éjszakai vasúti indóház vagy raktházhoz napal menet vagy jövet kézi táskával	—	50
Ajándék	—	80
A kocsi mellé elhelyezett minden darab máhja után külön 10 krajczár díj jár.	—	60
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszuszogó, kertészeti szerszám és gézmunkához menet vagy jövet	—	50
A menet és visszajövet egy órai várakozással	—	80
Az egyetemesi fűrdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldökhöz menet vagy jövet	—	50
menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	70
Kétszáz barom- és tovaszállásra oda és vissza egy órai várakozással	1	30
minden következő órára	—	40
Az éjszakai lakóházhoz az éjszakai kocsival menet vagy jövet	—	50
menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára	—	80

Utolsó hét.

Csak 40 fillérért már
1901 Január hó 12-én
10.000 kor.
1000, 500, stb. stb.
ÖSSZESEN 1311 NYEREMÉNY NYERHETŐ,
a DIAK-OTTHON SORSJÁTÉKBAN
SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK.

Arany ezüst ékszerek és órák
 Minden e szak-
 mába vágó megrendelések, javítások, aranyo-
 zás, vésnői munkák pontosan eszközöltetnek
Szöllősy György ékszerésznél Debra-
 czen: Főter városnézőjével szemben.

Gépgyár
 mérnök
Max Korn & Co
 Wien
 Währing—Theresiengasse 9.
 különleges gyártmánya
mindenféle
fakészítésü
és műszergépezeteknek.

„ELITE“
fényirda
 Debreczen, Piacz-u. 81.
 Bankpatotával szemben.
 Ujjonnan berendezett, a mai
 kor technika legmagasabb vívmá-
 nyaival.
 Gyönyörű képek!
 Méltányos árak!

Szépség és egészség.

Étvágytalanság és Gyomorgyengeség
 gyógyítására ezek mennek Karlsbadba holott
 ezt a célt otthon is elérhetik
Rozsnay M.
PEPSINBORA
 használata által, mely az emésztést elősegíti
 és a gyomrot rövid időn tők-letesen helyre-
 állítja.
 Egy üveg ára 2 kor. 40 fill., 6 üveg franco küldve
 12 kor 12 fill.
 A t. ez. közönség figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményünk törvényesen bejegyztetett és ellenőrzött, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Váltóház és hideglelés ellen
 legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen
 gyermekeknek kik a keserű chinint máskép be-
 venni nem tudják a **Rozsnay M.-féle**
Chininezukorka és Chininesokoládé
 melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók
 nagy gyűlése 1889-ben **Fiuméban pályadíjjal koszo-
 ruzott. Ertéktelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki
 csak a Rozsnay M.-féle pályakoszorúzott készítményt
 kérje és fogadja el, melynek minden egyes cso-
 magoló papirosán **Rozsnay Mityás névvel** aláírás ol-
 vasható.**

Kapható: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszer-tárában Arad Szabadság-tér,
 valamint minden magyarországi gyógyszer-tárban. (1.)

PARTOLJUK A HAZAI IPART!

Ajánlta saját készítményü hangszereit,
 u. m.

Iskolai hegedük	5 frtól 15 frtig
Kijátszott régi hegedük	20.— 1000.—
Fuvolák	3.— 10.—
Trombiták	4.— 70.—
Harmonikák	3.— 80.—
Arisztonok	14.— 35.—

Intona 6 kótalappal 12.— valamint min-
 dennemü pengető vonó és fuvó hangsze-
 rekben.

Nagy választék saját gyártmányu,
 elismert, legszolidabb kivitelü

CZIMBALMOKBAN,
 45 forintos 60 frtig, pedálos 75 fo-
 rintos 300 frtig, 6 évi jótállás mellett.
Edényes és német húrok.
Bármennemü hangszerek javítása.
 Ocsó árak. Pontos munka.
**Arjegyzék ingyen és bér-
 mentve.**

Kitünő munkáért
 Páris, London, Stockholm és Budapes-
 ten kitüntette.

VARJU BÉLA
 cs. és kir. szab.
 műhangszer-ipar telepe
BUDAPEST
 VII., József-körut 20 szám.
 A székes főváros, valamint több zene-
 kar és tűzoltó testület szállítója.

